

Daşoguzlylaryň gäwür hanlygyna garşy göreşi

Category: Goşgular, Kitapcy

написано kitapcy | 24 январа, 2025

Daşoguzlylaryň gäwür hanlygyna garşy göreşi DIŞOĞUZLARIN GÂVER
HANLIĞINA KARŞI KÖREŞİ

(Gülce- Buluşma) Türkmenistan Derlemesi

Ural dağları

Tarihin gizemli girdabında;

Nice can sakladı bedeninde,

Ne savaşlar gördü, nice han yedi.

Nice göç dalgasında boğuldu,

Kralım dedi.

Zaman oldu eğildi, bel verdi.

Zaman oldu arkasını bir hanlığa yurt kıldı;

Adı Gâver'di...

Bu hanlık, Oğuz İl-Ulusuna günyüzü göstermezdi.

Günlerden bir gün Oğuz üstüne baskın düzenledi:

Öldürdü, yağmaladı, esir aldı gelinleri, kızları...

Kara haber vardı Bayırdır Han'a,

Dört bir yana gizli ulak gönderdi.

Dışoğuz İçoğuz uydu fermana,

Oğuz kurultayı toplanıverdi.

Bir ordu kurdu ki hanların hanı,

Kendisi başında büyük komutan.

Her savaşı hazır vermeye canı,

Ya ölmeli ya kurtula bu vatan.

At oynadı toynak uçtu toz koptu,

Kılıç indi kan şorladı Gâver'den.

Çakca Han'ın düşen başı yer öptü,

Oğuz intikamı aldı Gâver'den.

Türke zincir vurulur mu;
Esirler kurtarıldı, ata-bala buluştu,
Yavuklular kavuştu.

Hanları Çakca Han ölünce
Gâver halkı teslim alındı,
Dışoğuz İl-Ulusu içine göç ettirildi,
Beraber yaşamaya mecbur kılındı.
Uzun yıllar geçti, rahatlık battı,
Günlerden bir gün
Tomga Han adında yaşlı bir Gâver,
Bayındır Han'ın huzuruna çıkıp el etek öptü,
Hediyeler verdi.
Halkı için ayrı yer istedi.
Bayındır Han, Dışoğuz yurdundan yer gösterdi,
'Kendi hanlığınızı kurun' dedi.
Gâver hanlığı kuruldu yeniden,
Zaman aktı, yıllar birbirini yedi.
Şeytan vesvese verdi...

Tomga Han'a rağmen birleşti fitne,
Kışkırttı Tomga'yı Bayındır Han'a.
Tarih iyi bilir kurt nedir it ne,
Gâver'in beyleri susadı cana.

Günlerden bir gün bir Gâver beyi,
Ava çıktı, avı bildi fitneyi.
Oğuzların çok sayıda malını çalıp götürdü,
İzini takip eden çobanları öldürdü.
Olayı duyan Oğuz beyleri
Orazlı Bey'in otağında toplanıp, bir karar aldı,
Kazılık Koca'yı Oğuz İl-Ulusu adına vekil saldı.
Çalınanlar alındı,
Hallesildi, barış sağlandı.

Üç yıl sonra yine kaşındı Gâver,
Dışoğuz üstüne yürüyüş etti.
Toplandı İl-Ulus nice yiğit er,

Gâver'in yaptığı canına yetti.

Yerin her yarığı narayla doldu,
Ok yağmuru idi gökleri yaran.
Orazlı Bey Oğlu Uluğ Bey oldu,
Tomga Han'ı tutup nice baş vuran.

Türk'ün kılıcına eğildi boyun,
Esirler meydana yığıldı bir bir.
Nice nice cana mal oldu oyun,
Fitneye fesata verirse fikir.

Orazlı Bey emir verdi beylere
Vuruldu kellesi koptu Tomga'nın
Esirler salındı, beyler döndü evlere
Orazlı Bey yeniş toyu tuttu:
Ak otağlar açtırdı, ipek halılar serildi.
Kurbanlar kesildi, et kaynadı kazan kazan.
Dışoğuz İçoğuz İl-Ulusu akın akın yürüdü,
Toya, hanlar hanı Bayındır Han'da geldi,
Yenildi içildi.

Kopuz çaldı, name destan söyledi
Dedem Korkut Koca Ozan.
At yarıştıırıldı, boğa güreştirildi, koç vuruşturuldu,
Ok yarıştıırıldı, horoz it döğüştürüldü...
Üç gün üç gece süren toyda
Açlar doyuruldu, çıplaklar giydirildi.

Toy sonunda, Oğuz beyleri
Orazlı Bey'in oğlu Uluğ Bey'in toplandı ak otağına.
Uluğ Bey, Dedem Korkut'un önüne,
Bayındır Han'ın yanına oturdu, sağ kol oldu hanına.
Kahramanlığı kutlanıp, övgü geldi ününe.
Korkut Ata söz söyledi nasihat etti,
Şöyle dedi:

‘‘Uluq beq boldı ulı,
Alkışa köter kolı.

Uluqlık ada yetdi,
Batırlıkı ol etdi.

Elmıdam batır bolsun,
Dövleti dayım kelsin.

Uzak bolsun ömüri,
Berkdir kılıç temiri.

İline arka tursun,
Tuşmanı yaman körsün.

Atasını şat etsin,
Tuşman könlün mat etsin.

Alkışını biz etdik,
Abray Tanrım bersin.''

Beyler uzun ömür devlet diledi,
Dağıldı yurduna boşaldı Oğuz.
Vuslatî okuyup böyle söyledi,
Daimi devlete baş aldı Oğuz.

Osman ÖCAL. Goşgular